

2300/1/81
130/2/1/22
249300165

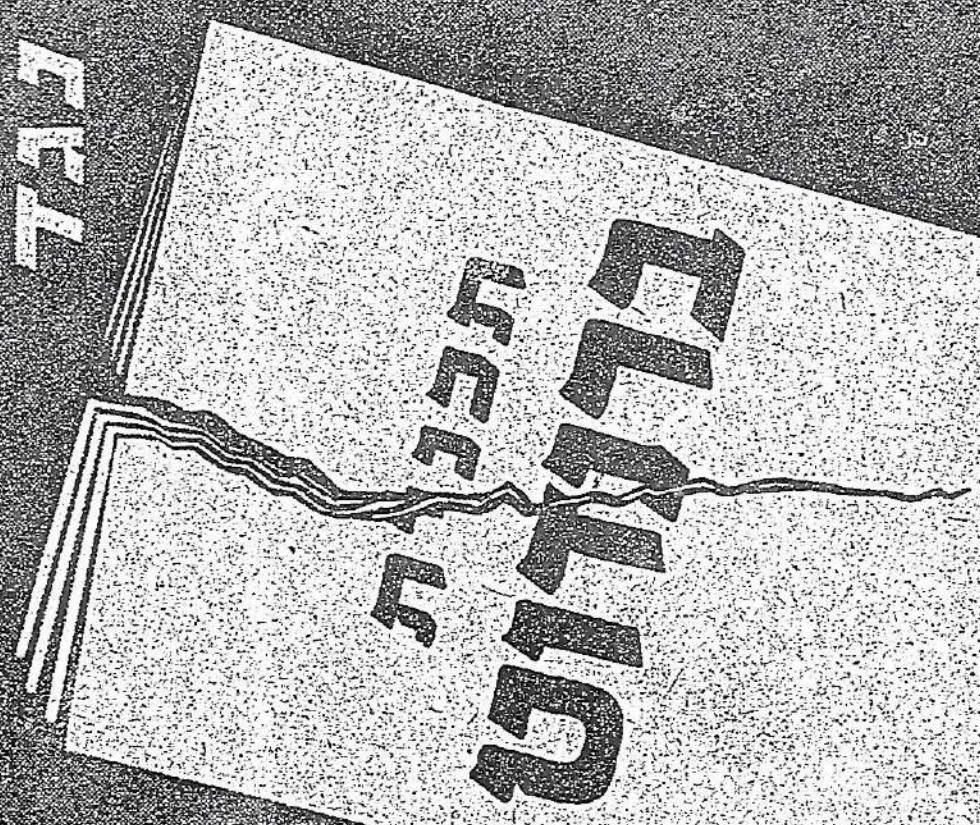
DOC 2512

1.48
Ob

ממשלת ישראל אסרת חודה על ההודמנות שביתות
לנציגה להביע את השקפותיו על הענין השומד כעת לדיון
לדיון המדינית. לפני עשותו כן הנני רואה חובה לעצמי
לדבר נפשי להזכיר את האיש שהדריך שלו משמש גושא
לדיוני העדה. לשבח את אומץ רוחו ומסירותו ולהביע
מחדש את רגשות חרדתנו לנוכח מעשה הרצח האכזרי.
סירוריו פולטי הוא נגע שפשה בארצות רבות במדינות
ישראל והיו מורשה מימי המשטר הקודם — הוצאה מפעולות
הדיכוי שלו ומהגלויים תקשים של המאבק נגד אותו משטר
בימי האחרונים. ממשלת ישראל גמרה אומר לבצר את
הסירוריו; את תקפות החלטותיו זו הוכיחה בפועל ממש.
ואין היא זקוקה לדרכון ולמזכרה בנידון זה — כי
הסירוריו הם היא סכנה לישראל יותר מאשר
לכל צד אחר העלול לשמש מסרה לחצייה. אלה
המתעלמים מההוכחה הניצחת להצלחת ישראל בהשלטת סדר
במקום אנדומלסיה וקיום הסדר אף באזורי המלחמה
רואים את גלוייה הנחשבים האחרונים של חשי הסירור המפורר
בידי השלטונות ומנצלים זאת כהזדמנות לקוצרייה של
הממשלה — טענה המעידה על חוסר הבנה והגינות. נציגי
מדינות ערב המנסים בוועידה זו ובמיצעת הבטחון להכניש את
של מדינת ישראל בהציגם את דחליל הסירור — מוטב
שיהגו בנתיב שאולי אינו רחוק בי יצית סיט השירור

במאמנו

נגד

ברעיונות השבת

מאת
מוטור מוטור

71 מס 5 ארון

לצחלות העבר, וישראל יהיה ויצליח. רצה הריון ברגאדוט
הוא מאתם המאורעות הטראגיים המכתימים את דפי ההיסטוריה
אך אינם עשויים לשנות את מהלכה.

המדינה — זכות טבעית וכרחק היסטורי

מהלך ההיסטוריה בארץ-ישראל היה טבוע בהשתלשלות
המאורעות בעשרות השנים האחרונות ומצא לו גילוי נמוך
שאין לעמוד בפניו במאורעות שהתרחשו בחישים האחרונים.
"מדינת היהודים" — כתב-האודור הנצל, לפני יובל שנים —
היא כוח עולמי ולפיכך קום תקום, ואכן קמה המדינה, דורות
רבים נשאו את נפשם אליה. כמעט בכל הדורות קמו אנשים
שחלמו על ימות המשיח וניסו לקרב את הקץ. לפני ששים שנה
הופיעו בארץ-ישראל אידאליסטים ואנשי-מעשה מסופוט
חדש — חלוצי ישראל שפעלו להגשמת הרעיון. הם שבו לעבודת
האדמה והניחו את היסודות לחברה יהודית חדשה — יסוד מוסד
למדינת ישראל בעתיד.

הצהרת-באלפור אישרה את מפעלם זה והמריצה אותה.
הטראגדיה העצומה של מלחמת העולם השנייה הגבירה את
נחיצותו והחפזה. באותה מערכה עולמית לחמה א"י היהודית
כהטיבה לאומית ברורה. מעמד של מדינה חדל להיות רק
משאת-נפש היסטורית גרידא. הוא היה למטרה מדינית קרובה.
האמנסיפציה של המזרח התיכון הערבי עשתה את שלילת
המעמד המדיני מאת ארץ-ישראל היהודית לאנומאליה שאין
לשאתה. משהתחילה התמוטטת המשטר המנדטורי נלחמו
לעם היהודי שעת-כופר לזכות בעצמאות. על יסוד תצפית

ההיסטורית של עצרת א"מ ב-29 בנובמבר 1947 הוחלט על
הקמת המדינה היהודית. בתוקף אותה החלטה ועל יסוד זכותו
הטבעית לעצמאות הכריז העם היהודי בארץ-ישראל באמצעות
נציגיו הנבחרים על הקמת מדינת ישראל, ההכרזה באה ב-14
במאי 1948, כמה שעות לפני מועד סיום המנדט הבריטי. העם
היהודי זכה שוב לעצמאות לאחר הפסקה של 1878 שנה. מזר
ההכרזה הוכרה מדינת ישראל על-י 18 מעצמות גדולות, בינאריות
וקטנות. באירופה אמריקה ואפריקה; 17 מזה הכירו בה דה-
יורה. מדינת ישראל עומדת כעת בשעריה הנישאים של עצרת
זו ומבקשת להתקבל בזכות, כחברה שווה זכויות, למשפחת
אומות העולם.

אתה עצמאות יהודית היתה מיד — כדברי המתור
בסופל — "למציאות חוססת". העובדה שמדינת ישראל
השתלטה עד מהרה על מצב התורבות הפנימי שבו השאירה
הארמיניסטרציה המסתלקת את הארץ, זכו הכשילה את פלישת
שש המדינות השכנות — כל אלה מגלים את שיעור התבגרותה
של החטיבה המדינית החדשה בתוך קליפת המשטר הישן
המתפורר והולך, במלים אחרות: דור זה גילה עד כמה היתה
הופעתה של המדינה החדשה הכרחית ובלתי-נמנעת, מבחינה
היסטורית. הרי זו עדות לא רק לחשיהצדק אלא גם לחשי-
המציאות ולכופר ראיתי הנולד של עצרת א"מ — הוכחה
ניצחת לחבונתה המדינית של העצרת.

החלטת הא"מ — ברעצה

נקמת המדינה היהודית בחלק מארץ-ישראל היה העיקר

פערלע יעל, ולא חיא: ווערד גיללד קוצר-יד בעיקר בגלל עמדת הסר-השירות מצד ממשלת המנדט. הנהגה היתה, כי למצד הורדש האנשי הצעת החוקה לירושלים ותשמש בסיס למשטר בינלאומי יעיל בעיר הקודש; וכי יוקם האחדד הכלכלי, יצבעת את ההכנסות הדרושות להגדלת העיר, אף אחת מהנהגות

היא לא נתגשמה.
כן הניחה, כי אוכלוסי א"י הערבים יקניצו מדינה עצמאית בתלך הארץ, שנועד בשבילם וכי מדינה זו תצטרף למדינת היהודים בהקמת האחדד הכלכלי, הדבר לא נהדרש; אם היתה נכונה כלשהי בקרב ערביי א"י למלא את חלקם הם בתכנית הכללית, התגדשה נכונות זו לנכוח עמדתה של ממשלת המנדט וסובלה עקב הקריאות לפלדמה מצד המוסמי והליגה הערבית.

ועל כל אלה שררה אז ההנהגה, כי תהליך ביצוע ההחלטה לא יתקל בהתנגדות רצינית, או במקרה שייתקל בהתנגדות — יקבצו במלוא כוח סמכותו של א"מ, והם יהיו צורך בכך — בעזרת מנגנון הסנקציות של מועצת הכסות, והנהגה ארבע היסוד של דבר. במאמתי ההשגות הקשים ביותר בנוגע לתקפנות, ואשר לזה — לא נמאמה אף הקלושה בתקנות ראשית, ממשלות ערב שלחו את "המונהגת הכלכלית-סדריים" לפירוש לארץ-ישראל והתקדו את היהודים, אחר כך עלו גייסותיהם הסדירים על ישראל מכל הצדדים וחברו יחדיו כלי המדיניות מארץ-היהודים — בולגא מונוויכים במיטב תנשי החדיש, בו סופק להם ע"י בריטניה, ואחר מהם נהגה מפיקום של מצינים בריטיים, מומחים מובחקים.

המכריע בהחלטת עצרת א"מ, עם התפתחות הליכה במישור הוצרת אשתדק נחבר ער-מחלה, כי עצמאותה של ארץ-ישראל היא דבר ודאי וכלל מראש, זה היה תיסוד המשותף בדרך של חרוב ועל המיעוט בוגד-התקדו, הארצישראלית של א"מ, לא עמדה עוד השאלה אם יש להעניק עצמאות לארץ, השאלה היתה רק מה צורה להלביש את עצמאותה זו של א"מ.

אם לעשותה עצמאית כמדינה אחידה, שחרוב של שני שלישים שהיה בה לערבים היה הוספה למעשה למדינה ערבית, או לכונו בה שתי מדינות אחת ערבית ואחת יהודית, בשני המקרים גם יחד היתה קמה מדינה ערבית, חוששת היתה איפוא, ודאית בהחלט, הדבר מתכוון עריון על כף המאוננים היה גורלה של המדינה היהודית — אם תקום או לא תקום, של רקע העצמאות שנתקבלה על דעת הכלל, היתה זו השאלה העיקרית והיחידה השענה, הכרעה מצד העצרת, והיא הכרעה לחיוב, לכן עומדת העצרת כעת לפני התגשמות ההחלטה המכריעה ביותר.

העברתה, שארצאילו הנחות כהן נהללותה ההחלטה לא קניע לכלל הגשמה או בה כלל וכלל כפי להפחית את תקפת המדינה והדוקו של ההחלטה, אדרבה, עצם העובדה שההחלטה בוצעה על אף כל המכשולים יש בה כדי לחזק את תוכנה המכריעה של אותה החלטה.

הנהגה היתה אז, שמעצמת המנדט תסייע בתהליך הביצוע, אך למעשה היא הפריעה לתהליך זה וכלמה אותו, כן שיער אותה שעה, כי יענה 5 תמצאות, שמותנה על ידי העצרת לשם קבלת התקנות על המצב במקומות המעבר, תהליה ממשית.

ההכרה שעמדה לישראל במלחמתו
 יחיד במערכה נגדם עמד כוח ההגנה היהודי הבלתי-
 מספיק הדל בתכלית כלבושו ובציודו רק הכרתם של
 החיילים היהודים (הכרה שלא הייתה קיימת כלל במחנה
 התוקפים) כי הם לוחמים לאדמתם שלהם לחירות עמ'
 ולעצם קיומם והיידם של קרוביהם ובני-משפחתם — הכר'
 זו בעיקר היא שעמדה להם לא רק להשיב מלחמה שעה
 ולעמוד בפני ההסתערות המשותפת אלא גם להכריע את

הכף נגד אויביהם.
 לעומת התנודה הרבת שלא נתאמתו ניצחה הנחה אחת,
 שנקבעה ביסוד החלטת נובמבר 1947: מכונתו של העם
 היהודי לקבל עליו את האחריות הכרוכה במעמד של מדינה
 וכן יכלתו להגן על אדמתו ועצמאותו אף בתנאים קשים
 ביותר.

האומנם יענישו כעת את העם היהודי על כי הסכים
 לפשרה (בקבלו את הכנית החלוקה) על שביצע אותה והגן
 עליה בהצלחה — בעמדו בודד במערכה ולא עזרה כלשהי —
 מפני כוחות התוקפנות והתככים? ואם עומדים כעת להוציא
 מסקנות מעשיות מן התנחות שלא הגיעו לכלל הגשמה —
 הרי יש להסיק לטובת ישראל ולא לרעתה.

פלישתם של גייסות ערב הורים לא"י התחילה ממש
 לנגד עיניהם של אנשי הצבא והאזרחים הבריטיים.
 פנייתו למועצת-הבטחון לשם קבלת עזרה עלו בתוהו.
 נעשה דבר כזו בלום את הפולשים כדי לספק לנו ג'
 ולמנוע נשק מן התוקפים. עובדת המקפנות לא הוכרה

6

באורח רשמי כעבור זמן. לאחר שהצבאות הסדירים נכנסו
 למערכה וקרבות גדולים התלקחו בכל החזיתות. החליטה
 מועצת-הבטחון להתערב בדבר ולהטיל הפוגה. תחלה הפוגה
 מוגבלת בזמן ואחר כך הפוגה לזמן בלתי-מוגבל. ההפוגה
 הייתה קצ' לקרבות הגדולים, אם כי היו כפעם בפעם התנגשויות
 קטנות שונים; הפרות ההפוגה הבלתי-סדירות מצד צבאות
 ערב הביאו בסופו של דבר להתחדשות פעולות האיבה בקנה-
 מידה גדול.

תנאי ראשון — סילוק הפולשים

כרם, ההפוגה פעלה גם בכיוון אחר: היא גרמה להתגבשות
 התוקפנות ולהתמדה. כוחות הפולשים נשארו על אדמת ארץ-
 ישראל — איום מתמיד על בטחונה ועל-מחנה של ישראל.
 אשר לתחומה פרצו כפעם בפעם. כחוצאה מהפוגה לזמן
 בלתי-מוגבל נקב כיבושה של חלקי ארץ-ישראל ע"י גייסות
 זרים, נוצר מצב גרוטסקי בשביל א"י ומצב "לא-נישוא
 בשביל ישראל. התנאי הראשון לשלום אמיתי, התנאי האל-מנ-
 טארי להתחרת קרנו של א"י, הוא סילוקם של כוחות התוקפנות
 והפלישה מכל חלקי א"י והחרתם כלעומת שבאו.

במקום הדבר הזה הוצעו בתערה העומדת כעת לדיון
 בוועדה הצעות מתווך: ארכה נוספת לפלישה והיתר בינלאומי
 נוסף להמשכתה. את קווי החזית של כוחות ההגנה והתוקפנות
 נוסף לקיים על יסוד שוויון גמור; הוצע כאן רק להרחיקם
 מזה לשם יצירת אזור בינלאומי רחב. כפי הנראה

מתעלים מן העובדת שבאות המלישה שיטתו לעבודותיהם

הרחיק של המחקר מגלה נטייה למצוא פשרה בין (הכנות) פשרה שכבר נתקבלה על ידינו, ובין עמדתו הבלתי פשרנית של הצד שכנגד. אנו דוחים מגמה זו בדרך בלתי צודקת, חסרת כל תועלת וגורמת לשוהויות מוסרית. היא מעודדת את הטרזנות ע"י מתן פרס לסרבנים ותמלה זנב אלה המוכנים לנשרה בסיכומי של דבר יש בכך כדי להבאיש את ריחו של המחקר עצמו.

ההצעה להפדרת הנגב מהמדינה

מגמה זו מצאה לה גילוי מזהים בהצעה לשלול מישראל את כל אזור הנגב. נציגי הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, שהופיעו אשתקד לפני "הועדה הראשונה" ולפני "ועדת המישה" ו"הצהירו בצורה ברורה למדי כי הסכמים לתכנית החלוקה ברוכה בקרבן גדול וכל שטח המדינה היהודית, כפי שהוא נקבע סופית, הוא בעיניהם מינימום שאין לצמצמו עוד.

כעת מציע המחקר בדו"ח שלו לצמצם עוד יותר אזור מינימום שאינו ניתן לצמצום — לערך עד שליש משיעורו. ואין זה רק תוקן גרידא או שינוי קל — זהו "כירוס" כל התכנית כולה. כלום לא ברור בתכלית, שאילו הוצע בדבר הזה ב-1947 — לא היו היהודים מסכימים לכך בשום פנים. אלא היו דוחים את התכנית בהמת'ועם? וכי מה עיללו היהודים במשך השנה שעברה, מה פשע ומה חטאת שחם ילידים לצמצום ההיא-אסור זה של אזורם המוגבל בתכלית? בודעטע לעשה פנא המחקר בפועל הגדרה פועלת.

חודשות. לא ייתורו אגב נסיגום על שום דבר השייר להי. ואילו מדינת ישראל נתחבת לפנות סריטוריה ונחמה לריבונותה.

הצעה זו בדו"ח של המחקר אינה אלא דוגמה קלה לכמה ממגמות היסוד של אגב מתיחת ביקורת על הדו"ח אין אנו מתעלמים כלל ממסקנתו המשכנעת בתקיפותה לטובת הן בקיומה של מדינת ישראל כעובדה ממשית ואין אנו מולקים בערכם של דברי ההערכה לכוה-החיות של ישראל — דברים שתשמיע המחקר בפועל בהודעתו שבעל-פה לעדה המדינית — וכן אינו מתעלמים מעמדתו רבת-המשקל על כוחה וקשי-ערפול של המדינה היהודית.

בקשר לכך, עלינו לציין אינו מבינים את נימוקיו של ד"ר באגין, שעה שהוא מתאר את ההכרזה על מדינת ישראל כ"אופטימית מדינית" מצד היהודים, שאחריה באה אופטימית צבאית מצד הערבים. האומנם ציפי לכך, שהיהודים ישבו בחיבוק-ידיים עד שייסחפו בחלל הריק, שהאדמיניסטרציה המתחסלת השאירה אחריה ועד שישלימו גייסות ערב את פלישתם לארצות ישראל? אחר שזכותם של היהודים להקים להם מדינה חכמה באורה תגיגי ומוסמך כל כך — האם היתה זו "אופטימית" מצדם להגשים זכות זו הלכה למעשה?

ברם השאלה המכרעת היא לא בעובדות שהדו"ח מאשר, כי אם בסיב הפתרונות שהוא מציע ליישוב הבעיות השנונות פתרון: נכון יותר, השאלה החשובה היא: מה הן הבעיות, שהדו"ח רואה אותן עדיין כטענות פתוחות בלבד? לראותן בכתית עובדות מוגברות?

המיוחדת של ארצנו — חיותה תביעה למדינה זרה.

ככל השטח של ארצנו המערבית.

וכך צומצם בהדרגה השטח שנועד לעצמאותו של העם הישראלי. ב-1917 הוכרזו היהודים בית לאומי — שפירושו חופש עצמי והתיישבות ובסופו של דבר גם מעמד של מדינה — בשטח שהגיע ל-44,740 מילין מרובעים.

ב-1922, עם קליעת עבר הירדן מארץ ישראל, צומצם השטח בקירוב עד 10,000 מילין מרובעים.

ב-1947 הציגה ועדת המיוחדת של ארצנו לשאלת א"י להקים מדינה יהודית בשטח של 6,370 מילין מרובעים.

בתוקף החלטתה מ-29 בנובמבר 1947 צומצמה עצרת ארצנו את שטח המדינה ל-5,600 מילין מרובעים.

למען מציע הממוין בדרך של לקצץ את השטח עד 2,124 מילין בלבד.

השיבות הנגב — בשממון.

ברם, אין להגיע לעומקה של הבעיה אם מביאים בחשבון רק את מספר המילין המרובעים בלבד, אם כי בארץ ישנה כ-10,000 מילין מרובעים רבתי לגורם השטח המרובע. אם גם יראה הדבר בפאראדוקס עליו לקבוע, כי השיבות הנגב למדינה הישראלית נעוצה דווקא בעובדה, שהוא מזהב שממנו יורא הדול אנו מאוכלס כלל ומיעוטו בעל שטח דליל מאד. הנגב מהווה 46 אחוז משטחה הכללי של ארץ ישראל, אולם

מאור לצמצום שטח כפול זה — פשרה מורכבת. אולם בהמשך הודעתו הכניש את הדבר מעיקריו והסתכן בחייו. הוא הבין בין זכותו הטיטורית של העם היהודי בארץ ישראל — זכות המינסדת על קומתו ישיבתו בארץ ישראל ועל דבקותו הדתית בארץ — ובין חובתו הבינלאומית של ישראל של מעמד היהודים בא"י כפי שזו הובעה בס. ועודות והצהרות, הוא הסביר, כי הדרך בהגאוס החדש צעיק בהגהלות הרשמיות ולא בזכות החלטות. בהמשך דבריו ניסח הממוין בפועל לטעון כי תביעת היהודים ביחס לארץ ישראל כולה, לרבות עבר הירדן, נובעת אך ורק מהכרתם ההיסטורית של היהודים, שהממון לשאי להחלטה ממנה נשאלו לא כל אישור בינלאומי, וכך הגיע לכלל מסקנה, כי הסכמת היהודים להחלטה ה-29 בנובמבר — לא חייב בה שום פשרה חיצונית מצד היהודים.

סענה זו מופרכת מעיקרה, וזאת משני טעמים ראשיים. הצהרה בארצנו, שנמאשה ע"י ועדה מלכותית בריטית, הכירה בזכותו של העם היהודי לבית לאומי בכל שטחה של ארץ ישראל ההיסטורית, ז"א בא"י העכונית ובעבר הירדן. שנית, גם בלי שנבא בחשבון את עבר הירדן, עליו להודות, כי צמצום האזור העומד לרשות העליה היהודית והחלטה מ-10,000 המילין המרובעים של א"י המערבית ל-5,600 מילין של שטח המדינה היהודית, כפי שהוא נקבע בהחלטה ה-29 בנובמבר — צמצום זה חייב בו משום הפסד שטח קשה מאד. אין לשכוח, כי תביעת היהודים עם חום מלהמנות. השנית — תביעת שהוגשה ע"י הסוכנות היהודית לעדה הארצית

וכולסוי הערבים מהווים רק כ־6 אחוזים מכלל אוכלוסית הארץ. הוצאת הנגב מתחומי המדינה הערבית אין בה כדי להשפיע על אוכלוסית המדינה הערבית, מכל שכן לקפח את ירושתה במידה כלשהי. לעומת זאת מהות הנגב בשביל מדינת ישראל מרכזית-התפתחות פוטנציאלי גדול; אליבא דאמת, זהו השטח היחיד בארץ-ישראל, שיש בו ריכוזות קרקעיות חדרות, נתינישבות בקנה-מידה גדול.

פיתוח ארץ — שממית-עד

העולם הערבי עשיר במדבר-שממה יתר על המידה. הוא לא נילה שום יכולת להפירותם ולהפיק מהם חוצלת לעצמו או לאנושות בכללה. יכולת כזאת לא נתגלתה שם משום שלא היה כל צורך בחוף כבד וכיוון שכך — מה טעם להעניק לעולם הערבי עודד אזור שממה נוסף? ולמה לקפח את ישראל ולשלול ממנה את חלקה הצנוע בנהלת שממה עצומה זו? הן רק בעיני ישראל בלבד נודעת חשיבות לשממה זו הרת האפשרויות הקונסטרוקטיביות. הנגב יפותח בידי היהודים ולא — יוסוף לחוות שממית-עד כאשר היה מעידו ועדינם. זאת לא משום שהיהודים מוכשרים יותר מאחרים, אלא משום שרק הם בלבד יקוים לאדמה זו לשם התישבות ופיתוח. לפיתוח הנגב נודעת חשיבות מכרעת לעתידה של העליה היהודית לישראל.

מדרום לקו שהוצע בדיון וחשבון כקו הגבול הדרומי של ישראל, כבר קיימים 25 ישובי חלוצים יהודים המפתחים פני שטח רחב. מלבד חשיבותם כשהם לעצמם מהותית

12

אחד מהישובים הללו מרכזיכחות לגקודות ישוב רבות הרי-ן יתרה, העתידות לקום סביב לישובים הקיימים יש אדמה טובה בשטחים נרחבים של הנגב ואין היא יקוקה אל-ן להשקאה בלבד כדי להבטיחה למשק אינטנסיבי. אמנם הגשמים מועטים שם אולם אפשר לבצע תכנית השקאה בקנה-מידה גדול. צינורות מים מהמקורות הקרובים כבר הונחו לאורך עשרות קילומטרים. כן עובדו פריט תכנית גדולה לגיצול עורף המים בצפון ארץ-ישראל כדי להשקות את שממות הנגב. אזור זה יכול לקלוט רבבות מתישבים חדשים שמפעלי פיתוח שלהם עשויים להביא ברכה לאוכלוסים הקיימים בנגב והשרויים בעוני-תכנית פיתוח זו תוכל אם יקרה אזור זה ממדינת ישראל ויימסר למדינה ערבית. במקרה זה יוספו הבניינים לנדרד בשממות הנגב להתפרנס בקושי ממרעה דל ועוברת אדמה פרימיטיבית. תכנית ההשקאה הקיימות תכשלה ויסתלקו מכל תכנית חדשה בשטח זה. ההתנחלות החדשה שמדינת ישראל תתרושש ושום מדינה אחרת לא תתעשר על ידי כך. וכך יצח העיקרון: זה חסר וזה אינו נהנה.

האפשרויות החקלאיות מהות רך צד אחד מערכו החיוני של הנגב בשביל מדינת ישראל. היתרון האחר היא הגישה לים הים לח. שהוא המקור הראשי של אוצרות המחצבים בארץ-ישראל. גיצולו בעבר על ידי חברת אשלג הארצישראלית נתאפשר הודות ליזמת היהודים ולהון היהודי. לעבודה הערבית חלק מלא במפעל ים המלח מדינת עבר-הירדן, שהטרי- מדינה שלה כוללת את כל המחצית המזרחית של ים סוף.

13

חשיבותה של עקבה לישראל

הגורם השלישי באזור הנגב וחשוב בעיני ישראל היום הגישה שהוא מאפשר לנו לאורך מפעל עקבה, אותו מפעל הוא המוצא הטבעי לתוצרת ים המלח. בידי חברת האשלג זכויו לבנין מסילת ברזל מדרום ים המלח ועד המפרץ הערבי. חיותה לנצל את זכויו יותר מהוות מפעל עקבה או מסיימת. ומבחינת רהב יותר חזקו מפעל עקבה או שער המוצא של ישראל אל ימי הדרום — עמדה רבת סיכויים לעתיד מסחרו של ישראל ומפעליה בשטח הימאות. ממש כבענין ים המלח אין החלטת ה-29 בנובמבר מקפחת שום זכות חוקית שיש לעולם הערבי במפרץ זה. לעבר הדרך יש חלק בו: נמל עקבה גופו נמצא בתחומיה הטריטוריות של מצרים וערב הדרומית משתרעות לאורך החופים המערבי והמזרחי של מפרץ עקבה. כעת מציע המחור לשלול מאת ישראל כל חלק וכל זכות במפרץ זה.

מה הם הטעמים לצדקת קיצוץ הרה"אסון זה? ברור וחשוב של המחור לא ייתנו כל טעמים לכך פרט להעדר הכללות, כי התקוה המוצע בגבולות אלה מכון לעשותם צודקים יותר מעשיים והולמים את המציאות הקיימת בארץ ישראל. שתי ההגדרות האחרונות — "מעשיים והולמים את המציאות הקיימת" — הן מופקדות מאוד בשעת כתיבת הדין וחשבון וכיום נתישנו לחלוטין. האזור שבו קיימת מערכת 25 חישובים החורגים בנגב היה תמיד בידי ישראל והוא כנוגע לחלק הדרומי של ים המלח. משמורת ישראל מציגה כעת על פני כל העטוף כולו בנפמן המצוי

קיבלה 50 אחוז מההענקות ששילמו בעד הזכויו החלטת ה-29 בנובמבר קבעה כי מחצית לערך מהחלק המערבי של ים המלח תימסר למדינת היהודית, כי רק רבע מים המלח יועבר בשביל היהודים, אם כי הם בלבד היו אחראים לניצול אזורי. כעת מציע המחור לשלול מישראל אף אותו רבע נותר. ים המלח יהיה אישוא מוקף מכל עבריו כ-100 ק"מ ערבית. קשה לתאר גוף דין נפרד ופזיו יותר מה שטח לשלול מאת ישראל את חלקה באצרות החימים שהיהודים השכילו להפיק? מה הצדקה להפוך זאת למנופולין ערבי? ומה גורל צפוי למפעל ים המלח חתה שלטונם המוחלט של הערבים? רק מי שאינו בקי בעובדות המשותפות ביותר יוכל לתאר לעצמו כי מפעל זה לא יתמוסס חתה משטר הכיבוש הנאור של עבר. הדרך כבר הספיקו לחתור את מתקני חברת האשלג בצפון ים המלח, שנחשב לאחד מפעלי המכצעים הנדסיים בלב המזרח. במקום מתקני המפעל הצפוני רואים כיום רק חרבות חרוכות. כל המבנות שאפשר עוד להשתמש בהן נסדדו. כן נחרב כליל גם מפעל הלוצי אחר ומפליא באותו אזור. הלא הוא הישוב הידוע בשם בית הערבה שהגדיל לעשות בהפרתו וכחפריה ארץ מלחה.

פיקוחם האבסולוטיבי של הערבים על ים המלח יביט שואה על חיונה היהודית, ופיג כל רצון להשקעה וגם ישלול מאת המפעל את המקור היחיד להספקת עובדים מקצועיים מנוסים. ההצעה בדבר ים המלח סכולה מכל הבחינות.

מאז 29 בנובמבר 1947 לא אירע שום דבר שהיה בו כוח לערער את חוקי החלטת שנקבלה אז לכלול את הנגב בחוקי המדינה היהודית. גדולה מזה, מאז נחקקה אותה החלטה קמה מדינה עצמאית, החוכעת לעצמה, ובה ריבונות באזור הגדול המוגשמת את ריבונותה וזי הלכה למעשה. להפריך את הנגב משראל פירושו לקצץ בטריטוריה של מדינה ריבונית קיימת. דוד קיצצן שלא נעשה עד כה על ידי שום ארגון בינלאומי וכל נסיון לקבוע תקדים כזה עלול לעורר בעיית המזרח בתכלית.

ישראל לא חוזרת על הנגב

אך החי הדברים כאשר יהיו, ישראל לא חוזרת לעולם על ישוביה בנגב, שהוקמו מתוך העזה הלוצית וההחיות מעמל בבורה נפלאה שעליה גאות העם היהודי כולו. ישראל לא תסכים לעולם לאבדן חלקה בים המלח, העתיד למלא תפקיד כה חשוב בהתפתחות משקיה ובה כולנו להביא ברכה רבה למדינה הערבית השכנה. הנגב הוא עתידה של מדינת ישראל ואין לוותר על שום חלק ממנו. אין לעשותו נשוא למיקוח.

הענת המהודד בנוגע לנגב היא סבה מספקת, לפי שממשלתי אינה יכולה לראות את הדין וחשבון אפילו כביסים לזכותה. מהשליחי עומדת על דעתה, כי החלטת ה-29 בנובמבר הוא מבסיס חוקי וחייב להחליט טריטוריאלי, אם כי הסכמת שבה נמצאה המדינה היהודית כהחצאה מתקנתה הערבית, מצרימה ומהויבות נלמה וכמה חקונים טריטוריאליים.

25

המצרים בחוליה לחקקים שרשרת עצמות רופפות בגוריה צרה ומשתוללת ממערב למזרח, בעוד שעמדות ישראל השתנו מנצח לדרום, הטלת ההסנה מנעה הרכיה צבאית, שכפי שחוקיך המאורעות האחרונים היתה מביאה, כלי ספק לקבוצת המצרים. מאז, ההמוסטה החזית המצרית באזור זה התמוססת גמורה ומוחלסת. לשתן בעת, כי שינוי המבנה יורה, מעשית יותר הולק את המציאות הקיימת בארץ ישראל ולמסור את הנגב הישראלי לערבים, פירושו לספח על פני המציאות הזאת. הסידור המוצע לא יהא מעשי וריאליסטי יותר, אם אזור זה ימסר לעבר הירדן ולא למצרים. תהיה המדינה הערבית אשר לטובתה הוצע השינוי אשר תהיה. ברור שהיא תצטרך להתגבר בקרבנות דמים על התנגדות עזה יותר מכל התנגדות שגילי. הישרדים עד כה בהדיפת הפולשים הערבים, שברוב המקרים תגליתו למגורם ולחלםם אחור ולרכוש שטחים גדולים מאד שגשמשו בראשונה מידם.

ענינו לעיין עוד בטענת הישר והצדק. תואר תיקון הגבולות המוצע כנער צדק אינו מתקבל על הדעת בשום אופן — אלא אם כן נסתלק מושג חוקי עד כדי כך שפירשו ממנו מיס על חוקנות גור היהודים ועל התגרות בסמכותו של ארמ. אין כל יסוד וקשר בין הטעמים שהובאו לכך ובין המסקנה שאליה הגיעו. קשה להמעי מן חלושים כי כל התירות המיוסות הזה אין לו כל קשר לאינטרסים האמיתיים של הדין דים או של הערבים, אלא עמם פנתו למטרות שונות בתכלית.

26

צ'יטראליים חתאר את מאבקם זה כאחת ממערכות היבויקה האפיות במאה זו למודת המלחמות. מתוך אפסת כוחות גאלצו היהודים לוותר על הרובע היהודי של העיר העתיקה. אך הם השתלטו למעשה על כל שטחה של ירושלים החדשה ובקרבנות אכזריים על דרך ירושלים כבשו היהודים משלט אחר משלט ולבסוף השתלטו ביד חזקה על עירק החיים של ירושלים. אגב הקרבות האלה נסללה דרך חדשה בין סלעי החרים וצנוריעור לאספקת מים הונח החת אש האויב.

אם יתודי ירושלים חיים ובני חורין בשעה זו אם יש להם מזון ומים ולו גם בכמות זעומה. הרי דבר זה הישג אר רק חודות לאומי לבם והקרבתם העצמית של היהודים. ובכוח יומתם וארגונם, משמעתם וכוח הסבל שלהם. שעה שגורלה של עיר הקודש היה נתון על כף המאזנים, גילה הציבור הבינלאומי בעולם קוצר-יד חוסר יכולת למלא את התחייבותו ואת אחריותו הישועה לא באה מבחוץ. החוקה הבינלאומית לירושלים שלא אושרה בשעתה, נהבטלה מאליה. מנגנון ההפוגה של א"מ לא הצליח אפילו למנוע את שית התועבות במסע הערבי נגד ירושלים: מעשה הפיצוץ של תחנת השואבה בלאטרון — התחנה היחידה במערכת אספקת המים לירושלים שלא נכבשה על-ידי כוחות ישראל, אף לא הצליחו לאחר כך לחקן את התחנה. היהודים לחמו ללא עזרה כלשהי. הם בלבד שולטים כיום בשם מדינת ישראל על רציפת שטח המשתרעת מהשפלה עד עיר הקודש. לקח הנסיון הסראגי הזה נחרת עמוק בלב בני צמנו. אין הם יכולים עתה

לדור על בעית ירושלים כעל ענין מופשט, לאור הנוחות תאורטיות והשערות שרירותיות. הם יכולים לראות את הדבר אך ורק על רקע המציאות האכזרית, שהם הכירו במחיר יקר של דמים אימים וסבל אמונתם במידת נילתו היעילה של א"מ לערוב לבטחונם ורווחתם נעדרתה לחלוטין. כיון שאבדה אמונתם זו במבחן הסבל והצער שעברו עליהם בירושלים, שוב אינם יכולים לחדש את אמונתם זו מתוך עיון במצב הקיים על תבמה הבינלאומית הרחבה. גם אילו היתה תקפת כוח בינלאומי כיום בגור מדיניות מעשית — ואין הדבר כך — הוי היהודים מסרבים לקבל ולהשליך את יתבם עליה כמעט לבטחונם. חוסר הודאות במצב הבינלאומי עליל רק לחוסר ולהגברת את חוסר האמון מצדם. האם יש כיום מעצמה המסוגלת לערוב בקביעות לבטחונה של ירושלים היהודית ולקיום שירותי האספקה החיוניים שלה אף בימים כתיקונם כביכול, מכל שכן בשעות החירום. הקשרה העלולות לבוא שהעולם אינו מחוסר מפתחם כל עיקר? והנה ירושלים עומדת בחוקה על דרישתם להפקיד את הנחתם אך ורק בידי בני עמם. אין הם סומכים על שום מעצמה אחרת, אלא על ישראל בלבד, לשם הגנתם היעילה.

ממשלתי נאמנה לעקרון האפטרופוסות הבינלאומית לגבי המקומות הקדושים. היא דורשת ומעניינת תכלית ענין בהקמתו היעילה של משטר בינלאומי בעיר העתיקה שבין החומות, שבה נמצאים עיקר הקדושים של שלוש הדתות וכן האפסראכיות הנוצריות, ומוסדות דת רבים מוסלמיים ניהודיים. אך עלינו לעמוד על תביעתנו שירושלים היהודית

החרשה, העיר שמחוץ לחומות, הנמצאת כעת תחת פיקוח ישראל וכן רצועת השטח המתברת אותה לאורך השפלה של מדינתנו, שאף הוא כבוש בידנו — ייכללו בקביעות בתחומי ישראל אין אנו רואים דרך אחת להבטחת ההגנה על החיים הרכוש בירושלים היהודית ולשמירה על האינטרסים החיוניים של העם היהודי בעיר. הסדר כזה לא תהיה בו שום סתירה להטלת פיקוח א"מ על העיר העתיקה, אדרבא, הסדר כזה יהווה משען איתן לאותה סמכות בינלאומית.

להצעות בענין חיפה ולוד

הר"ח של המתוך מכיל הצעות בנוגע לנמל ובתי-החיקוקים. מה"פ זה וכן בענין נמל האויר בלוד — הצעות שאינן מצטיינות בבהירות, הוא מציע להכריע, כי נמל חיפה ושדה-התעופה בלוד, "חפשים" — מושג מעורפל הניתן לפירושים שונים. כדי למנוע אי-הבנה כלשהי, בנוגע לעמדתה בענין זה מדינת ממשלתו ברוחות, שהיא לא תסכים לשום פגיעה בריבונותה באזורים אלה — ריבונות שהיא מפעילה ורשאית להפעיל ממש כל מדינה אחרת הנתונה במצב דומה. נמל חיפה הוא חלק אורגאני ממדינת ישראל ויתנהל בהתאם לכך לפי ראות-עיניה החפשית ללא-סייג של ממשלת ישראל, ואם יש ברצונה של אחת ממדינות ערב ליהנות מהקלות מיוחדות בנמל חיפה — תהיה ממשלת ישראל מוכנה למלא את מבוקשה במידת האפשרות המעשית במסגרת של הסכם רשמי שיסדיר את היחסים בין שתי המדינות על יסוד הדדיות מספקת. ביכלתי להצהיר, כי מדינת ישראל תהא מוכנה

להעניק זכויות לאזור חפשי בנמל חיפה לכל מדינה מהמדינות השכנות המוכנה לערוך הסכם עם מדינת ישראל, שיבטיח את האינטרסים החוקיים של ישראל ביחס למדינות האחרות. לשם הדגמת כוונתי רצוני לציין, כי אי-הולת היא לצפות, שישראל תעניק זכויות כאלה למדינה התומכת רשמית בחרם על תוצרת ישראל, והוא הדין בנוגע לנמל-האוויר של לוד; השימוש בשדה-התעופה מצד חברות-תעופה ונתוני הארצות השכנות יוסדר על יסוד-הדדיות, ואשר לבתי-החיקוק בהיפך אין כל סיבה לכך, שהיחסים בין החברה המפעילה אותם ובין ממשלת ישראל יהיו שונים מאיו מדינה מתקנת בין הממשלה ובין החברה, שקיבלה ממנה זכויות חוקי.

שאלת הגליל המערבי

הר"ח מכיל הצעה חשובה בנוגע לגליל המערבי. המתוך מציע לכלול אזור זה בתחומי ישראל כפיצוי על קיטוע הגלב שזהצב בדו"ח מתוך דבריו על הגלב מסתבר, כי אין אנו יכולים לקבלו בתורת תחליף, יש לדון בשאלת הגליל כשהוא לעצמה ובמסגרת השיבותה שלה. מלכתחילה תבענו לעצמנו את כל אזור הגליל כחלק מהמדינת היהודית, הנסיון אשר חלק מהנימוקים הראשיים, שעליהם ביססנו את תביעתנו, כלומר — הנימוקים הנוגעים לבעיית ההגנה, העובדה שמטרי האזורים הערבים העמיקו לחור לחור ושטחים היהודיים בגליל יצרה מצב שאין לשאתו לא רק משום שתכנית האיוורר הכלכלי לא יצאה לפועל, אלא בעיקר משום שהחלקים המרכזיים והמעריביים שימשו בסיסים להתקפות עוות ביותר על

מי אחראי למנוסת הערבים

בשאלת השטח כרוכה במידה רבה גם בעיה האוכלוסיה. אין להכחיש כי בעיה זו היא בעיה של פליטים הגיעה למצבים עצמים ונעשתה חמורה עד מאד. יש לעשות כל פעולה אפשרית להקלת מצוקתם ולספקם צרכיהם הדחופים ביותר. אולם בענין החזרתם למקומותיהם ישנם מחשש — איננו חושבים להוציא בעיה זו ממסגרתה הכללית ולדון עליה בצורה נפרדת. לבעיה זו יש כמובן צד הומאניטארי מיוחד. אך לאמיתו של דבר הרי זו בעיה מדינית. ואין לפתרה בלי שום לב למציאות המדינית. אין לדבר העלול לסלף בעיה זו יותר מאשר אותה. הומאניטאריזם שחית. שאינה יודעת להבדיל בין סילוק הגולים החלונים ובין ריפוי המחלה גופא.

השאלה הראשונה הטעונה בידור היא שאלת האחריות. מה גרם ליציאת המונים זו? נציגי הערבים תיארו כאן את היתודים כעדת זאבים שעשו על ערביי א"י חטיפים מפשע וחסרי הישע. ומאידך טענו כי מדינות ערב חשו להצלת אחיהם הנרדפים. מעשה זה אינו אלא אגדה ומדינית טעות גדולה בידי פאריסייזם אלחור. אם הוא סבור כי יוכל לאחז עינים במעשיה זו. היתה מניח לגמאל-ביי חסייני להשיב לגבינו סוריה הנכבד. "מעולם לא העלמנו את הנכבדה כי אנו פתחנו במלחמה זו" — אמר גמאל-ביי בישיבת מועצת הבטחון ב-23 באפריל.

הפעולות לפינוי הערבים התחילו בקצב מזורז לאחר ההתקשרות הראשונה בדצמבר ובינואר. ואין היתה

אזורי הישובים היהודיים בדרום, במזרח ובמערב והיה בוגם משום איום גובר וחולד על חיפה. כתוצאה מהפעולות המוצלחות. אם כי מרוכות בלוצאות גדולות. שנעשו לשם הדיפת ההתקפות הללו. נתון כעת כל אזור הגליל בידי ישראל לבנו סמך ובטוח כי הגליל מוכרז להישאר חלק ממדינתנו.

נעדיף מדינה ערבית נפרדת

כל השאלות הכרוכות בהתאמה טריטוריאלית נוגעות במישורן בבעיה גורלו של האזור הערבי בא"י. היינו מעדיפים שבאותו חלק ערבי חוקם מדינה עצמאית נפרדת דוגמה ככל האפשר למדינה שהוצעה בהחלטה נובמבר. אילו הוקמה מדינה כזאת ואילו הכריזה אותה מדינה על נכונותה לבוא בברית נדוקה כלכלית או אחרת. עם מדינת ישראל — היתה ישראל מוכנה לשאת ולתת עמה בנאיץ להתאמת גבולות הדדיה.

אולם המחוץ מציע בד"ח שלו לצרף את האזור הערבי לממלכת עבר הירדן. אם אמנם יוציאו לפועל את ההסדר הטריטוריאלי המוצע בד"ח. אזי שטחה של ישראל יהיה קטן פי 20 משטח שכנתה הערבית — חלוקת טריטוריה משונה ומזרח בתכלית במסגרת ארץ-ישראל הנוסטרית. הגורם המכריע בנוגע לשטח המדינה הערבית בא"י, כפי שהוא הוגדר בהחלטת ה-29 בנובמבר, היתה ההתחשבות בכושר הקיום שלה. הממלצים על מיזוג החלק הערבי של א"י ועבר הירדן משנים את כל בסיס החלוקה הטריטוריאלית ותור כדי כך מוזקים הם את תביעת ישראל להתחבת הטריטוריה עצמה.

עדיין נחוצה תחת שלטון המנדט הבריטי. הארמניסטראציה
הבריתית לא נקשה אצבע כדי לבלום את ואגוסה. אדרבה,
היא סימנים לכך שדעתה נוחה מפעולות פנימי אלה ובכמה
מקרים אף עשתה הקלות בכיוון זה. האם לא נקבע לחדרמנים,
שלפיו נתכוונו להשלים עד מועד מסוים את הלוקט ארץ?
ישראל בין מדינות ערב השכנות ולהחזיר את הפליטים לבתיהם
באין מפריע?

בתחילת עשו היהודים מאמצים רבים וגיסו להשפיע על שכ-
ניהם הערבים שיישארו במקומותיהם. מאמציהם אלה עלו בנזלת.
יצאת הערבים גברה והלכה ביתר שאת. אף בשלב מאוחר
יותר, עם היצאת הערבים מחיפה, באפיל, דיברו היהודים על
לב הערבים ועוררום להישאר בבתיהם בשלום ולקיים את
ההפוגה. גמאל-פיי חוסיני, נציג הערבי העליון הצהיר
בישיבה הנ"ל של מועצת-הבטחון: "הערבים לא יסכימו לער-
לם להפוגה, שתמיט עליהם קלון; הם העדיפו לעזוב את בתיהם
בעיר ואמנם עזבו את העיר."

הנימוקים, שהמריצו את הערבים לצאת בהמוניהם, הובילו
במקצת ברשימתו של ער-ראייה בריטי בחיפה, שהופיעה
בשבועון הלונדוני "אקונומיסט" — כתבתה, שאינה חשד
בנמיות פור-ציוניות, וכה נאמר שם:

"השלטונות היהודיים... שידלו את כל הערבים להי-
שאר בחיפה וערבו להגנתם ולבטחונם... גורמים שונים
עוררו אותם להחלטה לבקש להם מפלט בבריחה... החשוב
בכל הסכנות הללו היה ההודעה ששודרה בראייה מטעם
הועד הערבי העליון, ששודר את כל הערבים לעזוב את

חיפה וזה הנימוק שניתן להוראה זו: לאחר תום יציא
את הבריטים יפלוש לא"י כל צבאות ערב ויטילו את הני-
הודים לתוך הים. כן גרמו בצורה ברורה למדי, כי הער-
בים שיישארו בחיפה ויסכימו לחסות היהודים ייחשבו
כבוגדים בעמם ויבואו על ענשם."

אחד מעמודי החורן של הועד הערבי העליון אמר
אל-ג'ורי דיבר בגיליילב הראוי לשבח על האחרים למגרי
סתם ההמוניות של הערבים. הוא אמר בשיתה עצומאות,
שפורסמה ב"6 בספטמבר בעתון הערבי, "טל ג'ר" המופיע
בבירות:

"בעת הפליטים הללו היא תוצאה ישירה ממדיניות
ההתנגדות להלוקה ולחקמת המדינה היהודית. מדיניות
זו נתקבלת פה אחד ע"י ממשלות ערב וכן הן החיובות
לשאת באחריות לפתרון בעית הפליטים."

אילו נהגו הערבים בתבונה...

אילו גילו תבונה רבה יותר בחוגים מסוימים של ערבי
א"י ובקרב ממשלות הליגה הערבית, אילו הסכימו ערבי א"י
לחכנית החלוקה ואילו הקימו את מדינתם ושיתפו פעולה עם
המדינה היהודית במסגרת האיחוד הכלכלי — מה שונה היתה
תמונת המצב בשעה זו! לא היה עולה כלל על דעתה של
המדינה היהודית להסג גבולות ולחרוג מהתחומים שנקבעו
לה ולעולם לא היתה מנסה לצמצם את המיעוט הערבי הגדול
השוכן בתוכה. כל אותם מאות אלפים פליטים ערבים הרוכ-
צים כעת עורר וצדקה בינלאומית היו יושבים בבתיהם לבטח.

ישראל תדון בשאלת הפליטים

רק בוועידת השלום

ממשלת ישראל נאלצת איפוא בעל כרחיה לעמוד בסירוב לקבל בחזרה את הפליטים הערביים כל עוד נמשך מצב המלחמה. היא מוכנה לדון בשאלה זו בוועידת שלום עם המדינות הזולות כעת מלחמה נגד ישראל במסגרת הכללית בעיות השלום שתכלול את שאלת הפליטים על נזקי המלחמה. היא סבורה כי מכא ואילך יש לדון ברצינות רבה על האפשרות ליישובם של הפליטים הערבים מישראל בטרסוריות של המדינות השכנות. נדירות המונעים שנגרמו ע"י מלחמות ותוצאותיהן. אי עקב יצירתן של מדינות חדשות. הן חיוני נפרץ בתולדות הזמן והודש נדירות כאלה בא בעקבות מלחמת העולם הראשונה וחזרו לאחר המלחמה העולמית השניה. ובשום מקום לא קרה עוד שהמצב הוחזר לקדמונה. אותם הכוחות שגרמו ליציאת התושבים עוררו את המחשבה שהעברת אוכלוסים ולא החזרתם. הוא הפתרון הטוב ביותר. ככל שיקדימו לעיין ברצינות בפתרונות ראויים כאלה בקשר לבעית הפליטים הארצישראליים בה מידה יהיה הדבר לטובת כל הצדדים הנוגעים בדבר. ממשלת ישראל מסכימה לכך שבעיה זו תישאר פתוחה. עמדתה הסופית בענין זה תוגדר על ידי טיב היחסים שייקבעו בסופו של דבר בין ישראל לבין שכנותיה. החזרה הפליטים למקומותיהם — אם תהיה חלקית בלבד — באיורה של שלום כללי ייזב הוא ענין שונה בתכלית מהתביעה הנשמעת כעת על נקצ של פעולות נציגה הנמשכות עדיין.

בשלוה וברוחה השלום לא היה מופר בארץ ובאורה של שג. אפשר היה ליישב את כל הבעיות השניות במתקנות. אולם מאחר שתמאורעות התפתחו במגמה הפוכה כתוצאה מהתקפותיהם של הערבים הארצישראליים ותוקפנותו של מדינת ערב ולאחר שמיגור התוקפים גרם ליהודים אבידות קשות באנשים ותפסדים כספיים והביא סכל לאיתותאר להמו הפליטים הערבים — לאחר כל אלה מתעוררת השאלה אם אמנם אפשר עוד להחזיר את גלגל ההיסטוריה ואם כן — כיצד ואימתי? אין זו עוד בעיה פשוטה של זכויות אינדיבידואליות. כפי שמנית המתור, כנראה, בסענתו:

"א"מ חייב לאשר את זכותם של הפליטים הערבים לשוב בהקדם האפשרי לבתיהם הנמצאים בטרסוריה הנחוצה לפיקוח היחידים"

זהו בעיה הנוגעת לגורלם של עמים ואומות. אין להעלות על הדעת כלל וכלל כי ישראל יכולה להחזיר את הפליטים הללו כל עוד נמשכת המלחמה. מי יערוב לנו כי הצטרבות הערבים מחדש על אדמת ישראל כל עוד מוסיפות מדינות ערב לאיים עליה מבחוץ, לא תנוצל כדי לפוצץ את המדינה היחידה מבפנים? פאריסי ביי אליחורי המויל דבר עות על מצוקת הפליטים הערבים, כלום אינו מוסיף לשפוך אש ונפירות על המדינה היהודית? ומי יקבל עליו את תפקיד שיקומם של המוני אנשים אלה במדינת ישראל, בין חורבות משקם בעוד ממשלת ישראל נאנקת תחת המשמט העצומה של הוצאות המלחמה שנגרמה על ידי אותם תוקפים שהם האשמים בטרסוריה הפליטים?

הצעת השלום של ישראל

אדוני ה"ר, כפי שצוין בדו"ח (של המזרח) ביקשת ממשרתי את המזרח למסור לממשלות ערב את הצעתו בדבר מ"מ של שלום. הצעת זו נשארה ללא תשובה ולא הושם לה לב. ואף על פי כן הנני חוזר עליה גם הפעם. אנו מוכנים המיד למ"מ כשם שהננו מוכנים לעמוד בכל תלאה ולשאת בעול של מלחמה ממושכת אם יכפו אותה עלינו. האומנם אי אפשר עוד לחביו. כי מדינת ישראל קמה על מנת להישאר כי היא כבר מהווה חלק בלתי נפרד ובלתי-מבוטל מהמזרח התיכון, וכי במקרים או במאחר יצטרפו להכיר בה רשמית ולפסיד טוב שעה אחת קודם? האם שטחו של המזרח התיכון הוא כה קטן או כה מלא וגדוש שהפעמה של כריגת ישראל אשר שטחה צנוע מוקף אורזים ערבים רחבי-ידים יוצרת קושי שאין להתגבר עליו? כלום מפרזים אנו בקוהנו כי התבונה והשכל והשיר יגברו בקרב על שנאה עיוורת על פחד אי-רציונאלי ועל פכסור הסרירות. ההיסטוריה גורשה דוגמאות מתולדות העמים השכנים שהחליטו לאחר מלחמות-דמים ממושכות ליישב את הסכסוכים ביניהן ומני אז הני בשלום ובשלחה.

חובתו של ארגון האומות

חובה נכבדה מוטלת על ארגון האומות: מחובת לפנות אל התוקפנים בקריאה לשים קץ למלחמה ולפתוח במ"מ של שלום. על ארצם לתת את עזרתו המוסמכת להשגת מטרה זו. המעידה של ועדת-הפיוס שהוצעה ע"י המזרח להשפיע על

ממשלות ערב גרמו לפורענות זו באיחולתו המהירה יב"י מוצר-ראווה הפלילי. וכעת זון מקבלות עליהן את האחריות להמשכת מצוקתם של הפליטים הערבים: ראשית, בזהירות-החזק בגבולות ישראל את צבאותיהן העווכים להתקפה שנית. בסרבן להכנס במ"מ עם ישראל בענין השלום; שלי-שית, בזה שאינן עושות כל נסיון ליישב את הפליטים צותיהן, שאחיות מזון משועות לפחות אדם, וכן בנסותן טיל על שכם המוסדות הפנלאומיים את כל המעמסה, והח"ר בה מוטלת קודם כל עליהם.

מצוקת עצורי קפריסין

ההפוגה הנוכחית הבלתי-מוגדרת, על תנאיה שאיפשרו פירושים מסולפים, היא שגרמה למצוקה אחרת, שברצוני לה-ביאה לתשומת-לבם הדחופה של ועדה זו. במחנות קפריסין ס"ן עצורים עדיין 11,000 פליטים יהודים הם כלואים מאחר ר"י גדרות-חיל. רבים מהם עצורים זו השנה השניה ללא כל הצדקה חוקית. השלטונות מדכאים באכזריות את גמיונותיהם הנואשים לצאת לחפשי והני כניסתם לישראל חוקית בהחלט לפי תנאי הקלטת-ההפוגה של מועצת הבטחה. היא אינה אסרה אף במסגרת המצמצמת של הפירוש שניתן להחלטת ע"י המזרח. כמה זמן יוסיפו עוד הקרבנות הללו של דרי-פות הנאצים, שניצלו בנס מתחנות-הריכוז, להיות נמקים במעצר בלתי-חוקי ולהגיע במחנות-החזון כמעט לדי היסטרי-יה המניח מאחר שדוחים לזמן בלתי מסוים את סיכוייהם לשיקום?

24

**נאום של משה שרתוק
בועדה המדינית של א"מ
(15.11.48)**

הוצאת מפלגת פועלי ארץ ישראל

כסלו תש"ט

הלאבי

דצמבר 48

דפוס "הבר" ת"א

25

הצדדים היחידים שיחכנסו יחד כדי לשאת ולתת בענין השלום.
אין להטיל עליה את חובת הפיקוח על הממשלות הנוגעות בדבר.
ברם לפני שיגשו למינוי ועדת הפיוס יש עוד מעשה
שאר"מ יכול וחיב לעשותו למען הצדק והשלום: עלי
לכל את ישראל לחברתו. המאורעות שנרחשו בישי
ראל סטו מכמה בזיונות מהדרך שהתורה מראש. אין לאמין
של דבר נתגשם בישראל רצונה של צ. א"מ. בשעתו הוח
לם. כל תקום מדינה יהודית עד 1 באוקטובר ואמנם קיימת
המדינה. קבלתה כחברה בא"מ במושב הנוכחי של העצרת
הוצעה בהחלטת א"מ בשנה שעברה. נציגי חמש מדינות המ
נהלות מלחמה נגדנו יושבים כאן כחברות. הן ממשלות את
התקפותו במלחמת דברים בהסתמך על מלוא סמכותן של
חברות א"מ. תשובתנו אנו באה כאילו מבחיץ. הן הצבענה
בכל הענינים שחשיבות חיונית בידעת להם בשבילנו הם
קובעים במישרין את עתידנו. רק הצבעתנו אנו בלבד לא תר
בא בחשבון. אנו מעריכים זאת מאוד. שהמדינה אותנו לכאן
על יסוד יפוייכות מיוחד. שמחני על כך שנחשבלנו כנציגי
מדינת ישראל, הפעם ללא כל התנגדות. אולם מגיע לנו שוויון
מבחינת המעמד. אנו פונים אל המדינות. חברות מיעצתהבט
חון. בקריאה לאשר את בקשתנו להתקבל כחברה בא"מ לבי
שתוגש הבקשה. אנו מבקשים את המדינות והחברות בעצרת
לסמוך ידיהן על בקשתנו ולאשר אותה. ישראל חזקה ימן
רב ובאורדות ליום בו תתפוס את מקומה בחברת העמים.
אנו סבורים כי שעתנו הגיעה.
ארמון שא"מ פאריס, 15.11.48